

Aan: De Statencommissie Ruimte van Provinciale Staten van Zuid Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Onderwerp: **Rondleiding Landschap Duin- en Bollenstreek**

In het kader van de Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland, de Regionale Structuurvisie Holland Rijnland (RSV) en de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG) wordt de komende jaren een ingrijpende herstructurering van de Duin- en Bollenstreek verwacht. Daarbij spelen factoren een rol als: herverkaveling van bollengebieden, nieuwe woningbouwlocaties, aanleg van nieuwe wegen, bedrijventerreinen, kassen en recreatiegebieden, de compensatie van bollenteeltgebieden die hierdoor verloren gaan, de effecten van de ruimte-voor-ruimte-regeling, etc.

Het karakteristieke landschap van de Duin- en Bollenstreek zoals zich dat in de afgelopen eeuwen heeft gevormd, vertoont een afwisseling van bollenvelden, binnenduinen, graslanden, en wordt doorsneden door eeuwenoude wegen en waterlopen, oude dorpskernen, kastelen, landgoederen en ander cultuurhistorisch erfgoed.

De herstructurering zoals die de komende jaren zijn beslag kan krijgen kan ingrijpende gevolgen hebben voor het landschap van de Duin- en Bollenstreek. Doordat er in het gebied permanent gebrek aan ruimte is, dreigen karakteristieke landschappen tegen elkaar uitgespeeld en tegen elkaar weggestreept te worden. Hierdoor staat de (her)kenbaarheid van het landschap op het spel.

Het Platform Landschap Duin- en Bollenstreek wil dat bij al deze veranderingen voorzichtig en met verstand van zaken wordt omgesprongen met het landschap van het gebied.

Daarom willen wij de leden van de Statencommissie Ruimte graag op de hoogte brengen van de karakteristieke waarden van dit landschap door middel van een **rondleiding per bus door de Duin- en Bollenstreek op woensdag 16 september 2009**.

Daarbij aandacht besteed zal worden aan de volgende aandachtspunten:

1. Landschap

- de ontstaansgeschiedenis van het gebied: de bodem (strandwallen en strandvlaktes, loop van de Rijn etc.) is bepalend voor het gebruik van het landschap;
- op de al dan niet afgegraven strandwallen (binnenduinen) ontstonden de dorpen, vond tuinbouw en later bollenteelt plaats, op de strandvlaktes daartussen vooral veehouderij
- effecten van herstructurering en compensatie op de diverse landschappen;

2. Natuur

- vogels op de graslanden en in de bollenvelden (Project Bollenvogels van de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond)
- herstel van oude hagen, laan- en erfbeplanting door de Regio Holland Rijnland en Landschapsbeheer Zuid-Holland
- aanleg ecologische verbindingzones

3. Cultuurhistorie

- Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, met bijbehorende waardenkaarten (archeologie, landschap en nederzettingen) vastgesteld in 2002
- Behoud en Herbesteding van Bollenerfgoed: oude bollenschuren etc.
- Kastelen en landgoederen, musea, historische dorpskernen.

4. Agrarisch landschap:

- Greenport Duin- en Bollenstreek: bloembollen-, bloemen- en vaste plantenteelt en alle bedrijvigheid daaromheen in één samenhangend economisch cluster: de Greenport
- De veehouderij in de Duin- en Bollenstreek, die door de compensatie van bollenvelden op de graslanden dreigt te verdwijnen
- Herstel van een oud en voor deze regio karakteristiek koeienras: de blaarkoppen.

5. Toeristisch-recreatief landschap:

- tegengaan van de verrommeling, opschonen van het landschap en aanleg van beplanting kan zorgen voor verfraaiing van het karakteristieke bollenlandschap
- kleinschalige alternatieve vormen van toerisme ontwikkelen, naast grote trekkers als Keukenhof (parkeerproblematiek)
- voorkomen dat recreatie ontstaat die niet past in het landschap of dit teveel aantast: b.v. golfterrein Tespelduyn Noordwijkerhout

6. Provinciaal Landschap:

- de Provincie heeft de Duin- en Bollenstreek bij de vaststelling van het streekplan ZH-West in 2003 aangemerkt als Provinciaal Landschap. In de ontwerp-Provinciale Structuurvisie 2009 is de aanwijzing van de Bollenstreek echter niet vermeld.

Routekaartje voor 16 september: toelichting zie pag. 3

Programma 16 september 2009

- 13.30 Vertrek Statenleden vanaf Provinciehuis Den Haag, via A44 en N206 naar Noordwijk
In de bus: korte kennismaking met het Platform Landschap Duin- en Bollenstreek
- 14.10 Ontvangst met koffie/thee/fris bij Museum Veldzicht, Herenweg 114, 2201 AL
Noordwijk. Ontmoeting met deelnemers Platform Landschap Duin- en Bollenstreek.
- 14.30 Korte uitleg over het landschap van de Duin- en Bollenstreek: de bodem (strandwallen en strandvlaktes, loop van de Rijn etc.) is bepalend voor het gebruik van het landschap door de eeuwen heen, en ook voor het toekomstig gebruik.
- 14.45 Rondleiding per bus. Route: vanaf Museum Veldzicht via Herenweg, Gooweg, rechtsaf Van Berckelweg, de Bronsgeesterweg op, onder N206 door naar Leeweg (landgoed Leeuwenhorst, Zwetterpolder), via N206 terug naar Gooweg, Schulpweg, even naar De Blink aan de Randweg, dan naar het noorden via Kapelleboslaan, Vogelaardreef, Ruigenhoekerweg, bij Ruigenhoek de Herenweg op (parallel aan N206), even kijken bij vuilnisbelt Tespelduyn, terug naar Ruigenhoek, rechtsaf via Delfweg en Stationsweg naar Keukenhof (uitleg bij locatie parkeerterreinen), dan via Loosterweg Noord, Veenenburgerlaan, 3^e, 2^e en 1^e Loosterweg naar Hillegom (uitleg stationslocatie Pastoorslaan), verder via 1^e Loosterweg en Nieuwe Weg naar N208, rechtsaf langs Hillegom en Lisse (westelijke omleidingsweg), bij 2^e Poellaan linksaf, aan het eind keren, retour via 2^e Poellaan naar Heereweg, bij rotonde Dever linksaf, weer naar het zuiden via Achterweg Zuid, Essenlaan, Loosterweg naar Voorhout, bij 't Soldaatje de Jacoba van Beierenweg op, vervolg Herenstraat Voorhout, rechtsaf de Leidsevaart op richting Noordwijk (zicht op kassengebied Trappenberg/Kloosterschuur), onder N206 door, Van Berckelweg, linksaf Achterweg en Menakkerweg, retour richting Museum Veldzicht.
- 16.30 Retour Museum Veldzicht: glaasje fris. Mogelijkheid tot vragen stellen.
- 17.15 Vertrek uit de Duin- en Bollenstreek
- 18:00 Aankomst Provinciehuis Den Haag.

Onderweg tonen:

- A. Museum Veldzicht Noordwijk: begin- en eindpunt
1. Bouwlocaties Noordwijk op bollengrond: o.a. Bronsgeest-Noord
2. Landgoed Oud Leeuwenhorst (beoogde compensatielocatie bollenteelt Zwetterpolder)
3. Graslanden waar compensatie gezocht wordt voor bollenteelt (veehouderij De Blink)
4. Uitbreiding bedrijventerrein Delfweg en spoelbedrijf, in combinatie met:
5. Aanleg golfbaan Tespelduyn en ecologische verbindingszone
6. Keukenhof: uitbreiding parkeerterreinen en recreatief transferium, compensatie daarvoor
7. Zanderijenlandschap: b.v. tussen Lisse en Hillegom: (afgegraven) strandwallen
8. Pastoorslaan Hillegom (beoogde bouwlocatie op bollengrond)
9. Noordelijke Ontsluiting Greenport / beoogde weg tussen Hillegom en Bennebroek
10. Herbestemde oude bollenschuren (Hillegom, Lisse, Teylingen)
11. Grasland ten zuiden van de 2^e Poellaan, beoogd als compensatielocatie voor aanleg parkeerterreinen Keukenhof.
12. Voorbeelden van herstelde erfbeplanting, haagbeplanting en laanbeplanting
13. Glastuinbouwgebied Rijnsburg, uitbreiding in de Elsgheesterpolder Voorhout